

Hvad er bedst for børnene?

Til forældre og andre voksne tæt på børn med en mor eller far i fængsel

Modige voksne

Mange voksne har ikke lyst til at tale om det, der er sket, fordi de skammer sig eller ønsker at skåne deres børn. Men børn har brug for voksne, der har mod til at tale om de ting, der er svære og gør ondt.

Ved at tale med børnene om det, der er sket, inviterer man børnene til også at sætte ord på deres tanker og følelser. Det gør det lettere at støtte og hjælpe børnene til at klare de udfordringer, de står overfor.

Børn har rettigheder

Alle børn har ret til at have kontakt med deres forældre – også selvom deres mor eller far er fængslet. Det siger FN's Børnekonvention.

Hvad er bedst for børnene?

Nogle børn oplever, at deres far eller mor bliver arresteret og fængslet. Når det sker, har man som voksen mange overvejelser. For hvor meget forstår børnene af det, der er sket? Hvor meget skal de have at vide? Hvordan kan børnene holde kontakten til den forælder, der er indsat? Og er det overhovedet en god idé, at der kommer børn på besøg i fængslet?

Dette hæfte er skrevet til dig, der er indsat og forælder til et barn. Det er også til dig, der er mor eller far til et barn, hvis anden forælder er i fængsel. Og til andre voksne, som er tæt på børn med en mor eller far i fængsel.

Her kan du læse om, hvordan du kan hjælpe børnene til at tackle udfordringerne i hverdagen.

I alle fængsler og arresthuse er der en børneansvarlig blandt medarbejderne, som har fokus på børnene og deres behov.

Hvordan reagerer børnene?

Mange børn savner deres mor eller far, der er i fængsel. Og de reagerer på, at der er sket noget unormalt i deres familie.

Børn reagerer meget forskelligt. Nogle trækker sig ind i sig selv, sover dårligt om natten og begynder nemt at græde. Andre bliver aggressive og vender vreden mod fx dig eller legekammeraterne. Det kan være en måde at gøre opmærksom på, at de har det svært. Der er også børn, som får svært ved at koncentrere sig i skolen, og som isolerer sig fra kammeraterne.

Børnene kan godt have flere følelser på en gang. De kan være glade for at se deres mor eller far, men samtidig føle sig svigtede og ensomme.

Den bedste måde, du kan hjælpe børnene på, er ved at:

- Tale med barnet om de følelser, det har.
- Sige at det er helt okay at være ked af det og vred over det, der er sket.
- Fortælle at det ikke er barnets skyld, at far eller mor er i fængsel.
- Sige at barnet gerne må tale med andre voksne og kammeraterne om det, der er sket.

”Jeg synes også, at det er min skyld, at min far lavede det røveri. Han ville jo købe ting til os alle tre. Og jeg har mange gange plaget om en ny mountainbike.”

Mikkel

Gratis tilbud til børnene

Samtalegruppe for børn

Røde Kors har samtalegrupper for børn af indsatte. Her kan børnene tale med andre børn, der har en far eller mor i fængsel. Læs mere på www.rodekors.dk

Weekendophold for pårørende

SAVN er en forening af børn og pårørende til indsatte. SAVN laver weekendophold for familier til indsatte, hvor det er muligt at dele erfaringer og finde støtte blandt andre pårørende. Læs mere på www.savn.dk

”Den første gang jeg røg ind, fortalte jeg ikke mine børn, at jeg var i fængsel. Jeg synes sgu, der var lidt for usle besøgsforhold, og så skammede jeg mig også lidt.”

Tidligere indsat

Skal man sige sandheden?

Mange forældre stiller sig selv spørgsmålet: Skal man fortælle sandheden? Eller er det bedre at sige, at far er ude at sejle, eller at mor har fået arbejde i et andet land?

Selv små børn kan godt mærke, når der er noget galt. De kan frygte, at deres mor eller far er stukket af – eller er død. Derfor er det næsten altid bedre at fortælle sandheden og hjælpe børnene med at få styr på, hvad der i virkeligheden er sket. Det er med til at skabe tryghed og forudsigelighed – og så kan børnene spørge om det, der bekymrer dem.

Når man beslutter sig for at fortælle sandheden, dukker en række andre spørgsmål op. Hvordan skal barnet have det at vide? Hvor meget skal det have at vide? Er man som voksne enige om, hvordan det skal gribes an?

Inden barnet får det at vide, kan du gøre dig nogle overvejelser:

- Tænk over, hvor og med hvem barnet vil føle sig tryk, når det får det at vide.
- Overvej, hvordan barnet skal have det at vide.
- Husk at barnets alder og modenhed spiller ind, når det skal siges.

”At fortælle omgivelserne sandheden er at løfte en byrde fra børnenes skuldre. Det er tungt for børn at skulle gå og holde på hemmeligheder.”

Mor til børn, hvis far sidder i fængsel

Hvad siger de andre?

Det kan være en god idé at tale med barnet om, hvordan I tackler de spørgsmål og kommentarer, der vil komme fra andre.

Overvej at kontakte pædagoger og lærere, så de ved, hvad der foregår. Så kan de bedre forstå og hjælpe barnet, hvis det har det svært.

Du kan læse mere om dagligdagen i fængslet og se billeder af fx et besøgslokale på www.kriminalforsorgen.dk.

FOTO: LISBETT WEDENDAHL

Skal børnene komme på besøg?

Mange børn er bekymrede for deres fængslede mor eller far. Er der en seng at sove i? Får de nok at spise? Er der en læge til at tage sig af dem, hvis de bliver syge? For børn kan det være svært at forstå, hvad der foregår i et fængsel eller arresthus. Nogen forestiller sig kolde fugtige fangekældre, orange fangedragter og lænker om anklen. Børnene bekymrer sig og frygter, hvordan det er at være indsat.

Gå evt. ind på Kriminalforsorgens hjemmeside www.kriminalforsorgen.dk og klik på "For børn". Her kan I sammen se billeder af besøgsrum mm. og se film om, hvordan børn oplever at komme på besøg.

Fra start kan det være vigtigt at tale med børnene om:

- Hvad man laver i et fængsel?
Indsatte har mulighed for at gå i skole eller på arbejde. I fritiden kan man dyrke sport, se TV, læse en bog eller være sammen med de andre i fængslet.
- Hvordan en celle ser ud?
De fleste har deres egen celle. Der er plads til en seng, et skrivebord, et TV og ofte også et lille køleskab og en kaffemaskine. I et fængsel må man for det meste også gerne have sine egne ting med fx tøj, bøger og billeder.
- Hvad man får at spise i fængslet?
Det er helt almindelig mad i fængslet. Ofte handler de indsatte selv og laver maden. I de fleste fængsler laver man maden i fælleskøkkener. I arresthuse bliver maden serveret.

Det kan være overvældende for et barn at komme på besøg. Især de første besøg er svære, men der er stor forskel på, hvordan børn reagerer. Vær forberedt på at en del børn reagerer med at afvise deres fængslede mor eller far. Det er en helt normal reaktion.

Hvem skal med på besøg?

Når børn under 15 år besøger deres mor eller far, skal der være en anden voksen tilstede. Ofte er det barnets anden forælder, der er med. Men overvej om det er den bedste løsning for børnene.

Der er ofte konflikter mellem forældre, eks-kærester og familien. Det er vigtigt at holde børnene udenfor konflikterne, og vær opmærksom på hvordan I taler sammen.

Overvej om det måske er en anden voksen, der kan sørge for, at børnene kommer på besøg.

Hvis besøget skal overvåges af politiet, er det vigtigt at forberede børnene på det inden. Eventuelle konflikter med politiet, fængselspersonalet, sociale myndigheder eller andre kan virke voldsomme på børnene. Tænk først og fremmest på børnenes oplevelse af situationen.

Savnet

Mange børn savner den fængslede mor eller far, så vær opmærksom på at prioritere dem ved telefonopkald, besøg og udgang. Det er godt for børnene at vide, at de betyder noget for dig, og at I får så meget tid som muligt sammen.

”Jeg vidste ikke, hvor han var, men jeg vidste godt, at han ikke var taget på ferie. For han var aldrig før rejst uden at have sagt farvel til mig.”

Pige på 7 år

Hvad kan man lave med børnene?

Det er forskelligt, hvilke aktiviteter der er for børn i fængslerne og arresthusene. For det meste er der legetøj til de mindste, bøger, spil og dvd-afspiller og -film. Nogle steder er der en spillekonsol eller mulighed for at komme udenfor på en legeplads. I de fleste åbne fængsler er der også forskellige arrangementer for familien og børnene.

Fotobøger

Flere steder er der fotobøger med billeder fra de indsatte hverdag, så børnene kan sætte billeder på, hvad mor eller far bruger tiden på. Fotobøgerne kan være gode til at få en samtale i gang med børnene.

Godnathistorier

Mange steder er det muligt for den indsatte at fortælle fx om dagligdagen i arresthuset/fængslet eller læse en godnathistorie ind på en cd og sende til sit barn. Barnet kan så afspille godnathistorien hjemme, når de savner mor eller far og har behov for at høre deres stemme.

Husk du som indsat altid kan tale med personalet om dine børn. Både hvis du er bekymret, og hvis du bare har brug for at snakke om det at sidde i fængsel og have børn udenfor.

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K
Telefon 72 55 55 55
dfk@kriminalforsorgen.dk